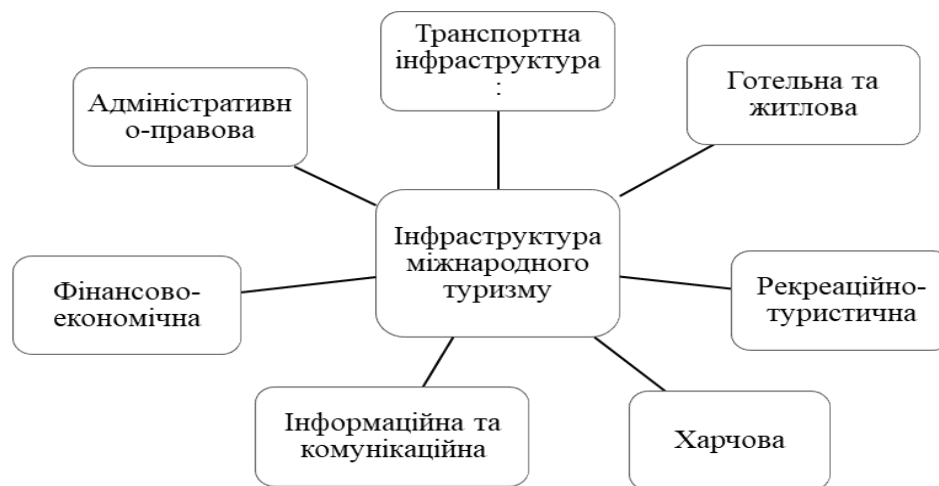

Д-р екон. наук Жиленко К. М., Сахабутдінов М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІНФРАСТРУКТУРА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Міжнародний туризм є важливим сектором світової економіки, що сприяє культурному обміну та економічному розвитку. Пандемія COVID-19 суттєво вплинула на туристичну індустрію, однак останні роки демонструють тенденції до відновлення та адаптації інфраструктури міжнародного туризму до нових реалій. Інфраструктура міжнародного туризму є комплексною системою, яка забезпечує комфорт та безпеку туристів на всіх етапах подорожі. Її розвиток залежить від інвестицій, державного регулювання та адаптації до сучасних тенденцій, таких як цифровізація, сталий розвиток та персоналізація послуг. Інфраструктура міжнародного туризму включає різноманітні об'єкти та системи, які забезпечують комфортне пересування, проживання, харчування та розваги туристів. Умовно її можна поділити на кілька основних категорій (рис. 1).

Рис. 1. Основні елементи інфраструктури міжнародного туризму

Транспортна інфраструктура забезпечує мобільність туристів між країнами та регіонами, включає:

- 1) авіаційний транспорт (міжнародні аеропорти, авіакомпанії, лоукостери);
- 2) наземний транспорт (залізничні вокзали, автобусні термінали, метро, автомобільний прокат);
- 3) морський транспорт (круїзні лайнери, порти, поромні переправи);

4) внутрішній міський транспорт (таксі, громадський транспорт, оренда електроскутерів та велосипедів).

Готельна та житлова інфраструктура забезпечує тимчасове розміщення туристів, включає:

- 1) готелі різного рівня (від бюджетних до люксових);
- 2) хостели, кемпінги, гостьові будинки;
- 3) апартамент-готелі, оренда житла (airbnb, booking.com);
- 4) курортні комплекси та санаторії.

Рекреаційно-туристична інфраструктура призначена для відпочинку та розваг туристів, включає:

- 1) природні рекреаційні зони (пляжі, національні парки, заповідники);
- 2) культурні та історичні пам'ятки (музеї, фортеці, архітектурні ансамблі);
- 3) розважальні комплекси (аквапарки, тематичні парки, казино);
- 4) медичні та оздоровчі курорти.

Харчова інфраструктура забезпечує туристів харчуванням і включає:

- 1) ресторани та кафе (національна кухня, міжнародні франшизи);
- 2) фудкорти та вулична їжа;
- 3) доставка їжі та спеціалізовані гастрономічні тури.

Інформаційна та комунікаційна інфраструктура допомагає туристам отримувати інформацію та організовувати подорожі, включає:

- 1) туристичні інформаційні центри;
- 2) онлайн-платформи для бронювання (expedia, tripadvisor, booking.com);
- 3) навігаційні додатки (Google Maps, Maps.Me, Uber, Bolt);
- 4) мобільний зв'язок та інтернет (роумінг, Wi-Fi-зони, SIM-карти для туристів).

Фінансово-економічна інфраструктура включає сервіси, що забезпечують фінансові операції туристів:

- 1) банківські установи та пункти обміну валют;
- 2) платіжні системи (visa, mastercard, paypal, apple pay);
- 3) туристичне страхування.

Адміністративно-правова інфраструктура відповідає за організацію безпеки та регулювання туризму, включає:

- 1) митні та імміграційні служби;

2) консульства, візові центри;

3) поліція, служби безпеки, медичні установи.

За даними Всесвітньої туристичної організації ООН (UNWTO), у 2023 році міжнародний туризм відновився на 88% від рівня 2019 року, з приблизно 1,3 мільярдами міжнародних прибуттів. Очікується, що у 2024 році цей показник досягне майже 90% від допандемічного рівня. Регіональні показники відновлення варіюються: Близький Схід перевищив рівень 2019 року на 22%, Європа досягла 94%, Африка – 96%, Америка – 90%, тоді як Азіатсько-Тихоокеанський регіон відновився на 65% від допандемічного рівня [1].

Маємо виокремити основні виклики та елементи адаптації інфраструктури міжнародного туризму:

1. Безпека та здоров'я – пандемія підкреслила необхідність впровадження нових стандартів гігієни та безпеки в транспортних вузлах, готелях та туристичних об'єктах.

2. Використання цифрових технологій для бронювання, безконтактних платежів та віртуальних турів стало невід'ємною частиною туристичного досвіду.

3. Зростає увага до екологічно чистих та стійких практик у будівництві та експлуатації туристичної інфраструктури.

Перспективи розвитку інфраструктури міжнародного туризму обумовлені тим, що до кінця 2024 року міжнародний туризм повністю відновиться до рівня допандемії, з прогнозованим зростанням на 2% порівняно з 2019 роком, що вимагає модернізації існуючої інфраструктури, інвестицій у нові технології та адаптації до змінних потреб туристів. Інфраструктура міжнародного туризму переживає період активного відновлення та трансформації. Виклики, спричинені пандемією, стимулювали впровадження інновацій та підвищення стандартів обслуговування, що сприятиме стійкому розвитку галузі в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. UNWTO. (2023). Міжнародний туризм у 2023 році відновиться майже на 90%. URL: <https://dip.org.ua/oon/mizhnarodnyy-turyzm-u-2023-rotsi-vidnovytsya-mayzhe-na-90/>.
2. UNWTO. (2024). ЮНВТО прогнозує повернення міжнародного туризму до допандемічного рівня до 2024 року. URL: <https://surl.li/aovoci>.
3. World Tourism Organization. (2023). International Tourism Highlights, 2023 Edition. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/10.18111/9789284424986>.

4. Prideaux, B., Thompson, M., & Pabel, A. (2021). Post-COVID-19 Recovery: Issues and Strategies for the Tourism Industry. *International Journal of Tourism and Hospitality*, 3(2):1-8.
5. Gössling, S., Scott, D., & Hall, C. M. (2021). Pandemics, tourism and global change: a rapid assessment of COVID-19. *Journal of Sustainable Tourism*. URL:<https://portal.research.lu.se/en/publications/pandemics-tourism-and-global-change-a-rapid-assessment-of-covid-1>.

Канд. екон. наук Редько В. Є., Дрижак О. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ ІСПАНІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ

Можна впевнено сказати, що у сучасного туриста Іспанія асоціюється з трьома головними складовими: палючим сонцем, криштально чистим морем та багатою історико-культурною спадщиною, яка в кожному регіоні розкрита власними унікальними барвами. В той же час існує не менш перспективний напрямок туризму – спортивного туризму, який останнім часом доволі стрімко розвивається. Така тенденція зумовлена впливом багатьох чинників, зокрема можна виділити:

- сприятливий клімат, який нівелює потенційні проблеми з акліматизацією у спортсменів;
- різноманітний ландшафт, в тому числі мальовничі гори, які відкривають широкі можливості для розвитку альпінізму;
- інфраструктура світового рівня, яка забезпечує комфортне перебування як спортсменів, так і класичних туристів під час проведення подій.

Іспанія є одним із лідерів у проведенні масштабних спортивних заходів. Футбольні клуби, такі як «Реал Мадрид» та «Барселона», приваблюють мільйони уболівальників щороку. Крім футболу, популярними є велоспорт (Вуельта Іспанії), мотоспорт (MotoGP), теніс (турнір у Мадриді) та гольф. Туристи мають змогу не лише відвідувати змагання, а й брати участь у спортивних заходах на аматорському рівні.

Саме якісна інфраструктура є тим індикатором, який дозволяє залучати мільйонну аудиторію на популярні в Іспанії спортивні заходи. Барселона, Мадрид, Валенсія та інші міста мають сучасні стадіони, тенісні корти, велодроми та гольф-поля світового рівня. Стадіон «Камп Ноу» є базою для футбольного клубу